

– JEG BOR blant ville dyr og kroppsdelar! Camilla Prytz sammen med krokodillen som vanligvis ligger midt i stua hennes. Den var med på mange av Prytz' utstillinger da hun viste smykkekolleksjonen *Animals*.

En sjelden juvel

Kunstner og designer **Camilla Prytz** er klar for nye utfordringer. Store utfordringer. Så store at de helst skal fylle et museum.

TEKST LILLIAN REIF FOTO BJØRN WAD

KRISTIANSAND (KUNST): 02:23 går siste, eller første, tog fra Kristiansand, alt etter hvilken dag man regner ut ifra. KUNST ankom Kristiansand klokken 12 dagen i forveien og har tilbrakt over et halvt døgn i denne lille perlen av en sørlandsby. Toget er overraskende fullt av unge mennesker på vei inn til hovedstaden, de ligger halv-sovende utover setene med føttene ut mot midtgangen. Jeg benker meg på en ledig plass og ser på paret som sitter sovende rett overfor meg. Og da, som ved et lite trylleslag, ser jeg noe rundt halsen på en av jentene. Noe blått som henger i en skinnsnor. En liten fisk. En av Camillas fisker. En fisk som ble unnfanget i Karibien for over femten år siden og som ble til tusen fisker. Som siden skulle bli starten på en smykkekarriere som har vart siden 2002 og gjort Camilla Prytz' smykker til favoritter blant internasjonale stjerner og folk i gata.

Men for å begynne med begynnelsen. Eller mer presist, 14 timer før. Da står det en blond kvinne på perrongen i Kristiansand og venter. Jeg har sett mange bilder av henne før. Hvis man var litt fantasiløs, ville man beskrevet henne som Synnøve Solbakken, men det virker for lett. →

1 GLASSVASENE Fish Bowl og Eye Bowl er håndlagde unikaer utformet i samarbeid med Magnor Glassverk i 2017. Øyet og fisken er symboler som går igjen i mange av Camillas arbeider. Foto Mona Nordøy.

2 FISKESMYKKENE fikk Camilla ideen til da hun var og snorklet i Karibien for 15 år siden og så en vakker blå fisk. De har blitt en av hennes mest populære motiver.

Camilla Prytz’ umiddelbare utstråling er mye mer enn hennes hår og blå øyne. Hun er på et vis ... sommer. En varm bris. En stråle av lys som filtreres gjennom et tre. Susing i trærne. Varmen fra gresset en augustdag. Og selv om vi ikke har truffet hverandre før, så føles en varm klem helt riktig.

– Så fint at du kom, sier hun.

Vi rusler bort til SKMU (Sørlandets kunstmuseum) og tar en runde i utstillingen *Å bygge en samling* med verk av forskjellige kunsthåndverkere. Prytz forteller om kunstnerne. Hun er generøs og kunnskapsrik. Når jeg penser samtalen over på hennes egne verk, begynner hun fort å snakke om andres. Vi setter oss i caféen.

– *Din karriere begynte som glasskunstner. Du studerte ved Kosta Boda i Sverige og drev din egen glasshytte i mange år. Du jobber som designer for Magnor Glassverk. Hvordan begynte du å lage smykker?*

Prytzs stemme er lavmælt og varm.

– Det var aldri en del av planen at jeg skulle lage smykker. Jeg var jo glassblåser og hadde en aktiv karriere med stor etterspørsel etter tingene mine. Hun tar seg rundt håndleddet der et av hennes egne emaljesmykker, formet som et øye, henger.

– Jeg brukte aldri smykker selv, men så var jeg på

ferie i Karibien og snorklet. Da fikk jeg øye på denne lille blå fisken, og den gjorde på sitt mystiske vis veldig inntrykk på meg. Så da jeg kom hjem, laget jeg en forenklet utgave i blått glass. Plutselig en dag var det noen som sa til meg at Ari og Märtha begge hadde på seg fiskesmykket mitt da de lot seg avbilde med sin nyfødte datter Maud Angelica.

Camilla ler.

– Det tok litt av etter det. Det ble mange fiskesmykker etter hvert. Og det førte meg inn på sporet som smykkedesigner. Jeg har designet og laget smykker i glass, sølv, edelstener og ikke minst emalje siden 2001, og på det meste var det 40 butikker i inn- og utland som solgte smykkene mine.

– *Når jeg ser på tingene dine, får jeg ofte følelsen av en underliggende spiritualitet, er dette noe som er bevisst hos deg?*

– For meg er det viktig at det jeg lager ikke bare skal være en ting, men at det også skal ha noe av min personlighet. Jeg vil at folk skal se at det er jeg som har laget det smykket eller den vassen, og at en del av meg fortsatt er igjen i verket når jeg gir det fra meg. Og så liker jeg å bruke gjenkjennelige symboler som fisken, øyet og hjertet. Det er jo symboler som bærer mye i seg, både spirituelt og arketypisk, men jeg legger

Jeg liker tanken på at oldebarna våre kan bruke de samme smykkene som vi går med i dag.

CAMILLA PRYTZ

ikke noen spesielle føringer for hva som skal leses inn i disse symbolene.

– Jeg tenker at hvis jeg kan bruke symbolene på den riktige måten; som å forenkle formene, så kan det åpne opp for noe universelt. Men det er jo ikke tilfeldig at jeg har valgt nettopp disse symbolene. Øyet, for eksempel, har fulgt meg i hele min kunstneriske produksjon, og det henger nok sammen med at jeg hadde min egen litt sånn Eat Pray Love-periode hvor meditasjon og yoga var viktig for meg. Jeg bruker enkle symboler som ikke er knyttet opp mot en spesiell religion eller kultur nettopp fordi jeg vil nå bredt ut og ikke ekskludere noen. Og uten at det gikk over i en sånn alternativ new age-mentalitet, var jeg opptatt av å formidle en universell kjærlighet i kunsten min. Smykkene skal være din egen lykkeamulett. Hun smiler. – Men du må selv sørge for lykken. Der stopper min kunnskap.

– *Og ingen av smykkene dine er helt like. Hvorfor er det viktig for deg?*

– Det at hvert enkelt emaljesmykke er håndlaget og håndmalt, gir det en unik og spesiell energi. Og det at jeg virkelig brenner for norsk kunsthåndverk og dets tradisjoner kan gi smykkene et tidløst preg. Jeg liker tanken på at oldebarna våre kan bruke de samme smykkene som vi går med i dag. Det er så mye fin energi i det å arve et smykke fra et menneske som har betydd noe for deg, og jeg vil gjerne at det jeg lager kan brukes over flere generasjoner og at de fremdeles kan oppleves som vakre.

– *Ved å skape en form gir du denne formen mening. Men hva er en god form for deg?*

– Ettersom jeg jobber som designer, er jo det et spørsmål jeg må stille meg selv hele tiden. Og dette er noe jeg tenker mye på. Når jeg jobber alene som kunstner, får denne følelsen for form et veldig intuitivt →

2

1

1 – JEG HAR alltid elsket store ville dyr (og store ville menn). *Animals* porselensdyr designet av Prytz for Magnor Glassverk i 2017 som en videreføring av smykkeserien *Animals* som kom i 2009. Foto Mona Nordøy.

2 – SUP (Stand Up Paddling) begynte jeg med etter at jeg flyttet til Kristiansand. Veldig bra trening og veldig meditativt. Dette brettet er en rolls royce-utgave i tre. Har et i plast også, forteller Prytz.

preg som handler om års erfaring med å tegne og blåse egne produkter.

– En god form skal ha riktige proporsjoner. Hvis det er en bruksgjenstand, skal den sitte godt i hånden. Det skal også være en form som gir betrakteren en følelse av ro, samtidig som den skal vekke nysgjerrighet. Og nettopp fordi den hos meg er så intuitiv, er det ekstra spennende når jeg kun skal jobbe som designer og noen andre skal lage selve produktet. Som for eksempel når jeg samarbeider med Magnor Glassverk. Da er det glassblåserne der som lager gjenstandene etter mine tegninger og instruksjoner.

– Og det er alltid like spennende og utfordrende å sette ord på og forklare og begrunne det jeg mener er en god form for et spesielt produkt. Det gjør at jeg blir mer bevisst mine egne prosesser og ideer om hva en god form faktisk er. Men nettopp derfor er det så viktig for meg å kunne skape et mentalt rom for disse tankene, og da trenger jeg tid og stillhet, slik jeg får her i Kristiansand.

Vi har forlatt museet og kjørt ut til Prytzs atelier på Odderøya. Et gammelt trehus med utsikt mot havet. Her står det kasser med glass i alle farger, dyrefigurer og vaser Camilla Prytz har produsert i samarbeid med Magnor. Kunstbøker ligger i stabler, både egenproduserte, i samarbeid med fotograf Knut Bry, men også av andre kunstnere.

– *Har du spesielle kunstnere som du føler gir en spesiell gjenklang hos deg?*

– Jeg er jo veldig glad i farger, så kunstnere som har en sterk fargepalett i sine verk, inspirer meg, som Frida Kahlo. Pippilotti Rists store installasjoner med lys, farger og video synes jeg er helt fantastiske. Marina Abramovic ga meg en skjellsettende opplevelse da hun var i Oslo i 2014 med sin Skrik-performance i Ekebergparken. Jeg fikk noen nye oppdagelser om meg selv da jeg stod og skrek foran henne. Jeg tror aldri jeg har skreket sånn i hele mitt liv.

Camilla ler.

– Veldig forløsende og veldig inspirerende. Jeg har jo alltid likt å omgås mennesker med sterk personlighet. Mennesker som har fått til det de ønsket i livet. Det er jo lett å bli satt i bås i kunstverdenen, det er så mange koder man skal forholde seg til, så da synes jeg det er befriende og inspirerende å møte folk som har turt å gå sin egen vei. Og der må jeg si yogaen har vært til god hjelp; jeg er blitt veldig bevisst på hvilke mennesker jeg vil bruke tid på.

– *Skaperkraft – hvordan manifesterer den seg hos deg?*

– Det er lett å begynne å snakke om intuisjon når det gjelder å skape, men for meg handler nok denne intuisjonen mye om en slags sum av alt det jeg har sett og opplevd. At alle de utstillingene jeg har sett, alle reisene jeg har tatt, alle de bøkene jeg har lest, →

Det blir en spennende prosess å se hvem jeg skal være nå når jeg ikke lenger er smykkedesigner.

CAMILLA PRYTZ

2

1 FOR MEG symboliserer sommerfugler, skjønnhet, og de minner meg på at livet er kort. Sommerfuglvinger i sølv og håndmalt glassemalje. Camilla begynte å lage disse i 2016, og de er fremdeles i produksjon.

2 TREDJE ØYE er håndmalte og unike emaljesmykker i sølv designet av Camilla i 2011. Mange av Camillas smykker har et preg av noe spiritielt, men selv vil hun ikke legge føringer for hvordan de skal tolkes. Foto: Knut Bry.

menneskene jeg har møtt, de erfaringene jeg har hatt, manifesterer seg i en idé eller en form. Og så liker jeg godt å samarbeide med kuratorer. De har denne evnen til å løfte blikket og se et større bilde. Jeg hadde et utrolig fint samarbeid med kurator Selene Wendt da jeg hadde utstilling på Stenersenmuseet i 2010. Hun hjalp meg å se ut over mitt eget kunstnerskap og utvidet mitt kunstneriske perspektiv. Jeg har veldig lyst til å lage flere slike utstillinger.

Hun tar en pause.

– Jeg var akkurat i Aarhus og ARoS kunstmuseum der jeg så utstillingen *The Garden*. Utrolig inspirerende! Og så elsker jeg installasjonen *Your Rainbow Panorama* av Olafur Eliasson som troner på toppen av museet. Jeg elsker å se på store installasjoner, store prosjekter der publikum kommer inn i et opplevelseshom. Rom som gjør noe med den som kommer inn i det, og som gjør at man begynner å tenke på en helt ny måte. I hvert fall gjør jeg det. Og det er nok på den måten jeg kunne tenke meg å jobbe mye

mer i fremtiden. Større installasjoner som er en kombinasjon av glass, emalje, lys, lyd, rom og video. En større sammenheng i store museumslokaler i samarbeid med en kurator.

Det nærmer seg middagstid, og vi setter kursen mot Bølgen & Moi som ligger på den restaurerte fiskebrygga. Vi har begge lyst på champagne, og samtalen fortsetter.

– *Du har i din karriere hatt en helt egen evne til å ta tidsånden på pulsen, tror du at det er en av grunnene til din suksess? Det er litt som om du er en magnet som tiltrekker deg nye ting.*

Akkurat da kommer en høystemt og høyrøstet gruppe menn inn i lokalet. Camilla snur seg rundt og smiler. Det er realitykjendisen Petter Pilgaard med entourage som setter seg ned ved bordet ved siden av. En av dem kommer bort og gir Camilla en klem. Så begynner hun å snakke med hele gjengen, det blir tatt bilder og stemningen er høy. Da Camilla setter seg igjen, ler hun.

– Ja, jeg har nok en tendens til å være der det skjer, ofte helt tilfeldig. Men dette at jeg har greid å være i takt med tidsånden, handler like mye om min egen nysgjerrighet. At jeg følger med på det som skjer, ikke bare på kunstfronten, men også i mote, samfunn og litteratur. Jeg har et bredt interessefelt, og så har jeg fortsatt mye av barnet i meg. Du vet, hver dag føles som en ny mulighet.

– Jeg føler meg i grunnen fremdeles som et stort barn. Og jeg liker kunst som får frem det lekne i meg. Å komme inn i et kunstverk som føles som en lekeplass, er noe av det beste jeg vet.

– *Du var veldig tidlig ute med å få kjendiser til å gå med smykkene dine — hvordan kom det i stand?*

– Dette er jo helt vanlig nå. Du betaler en eller annen blogger for å vise seg med ditt produkt. Men sånn har jo aldri jeg jobbet. Det at Ari og Märtha eller Mary Kate Olsen eller Rihanna har brukt mine smykker, er fordi de har valgt det selv. Og det er jo en stor forskjell. Men dette med å fokusere på kjendiser har jeg i grunnen gått bort fra. Jeg har nok et mer rent kunstnerisk fokus nå, og legger ikke så mye vekt på den type markedsføring. For all del, jeg klager ikke, det at kjente mennesker har brukt smykkene

mine har hjulpet meg en masse, men nå er jeg i ferd med å gå over i en ny periode av livet mitt.

– *Hvordan da?*

– Jeg kommer nok til å la smykkene komme mer i bakgrunnen fremover og heller konsentrere meg om større produksjoner. Ikke større som i høyere antall, tvert om. Jeg vil lage store, unike verk mer rettet mot museer og gallerier. Ovnene jeg har arvet av emaljekunstneren Grete Prytz (en slektning på morssiden), gir meg en enestående mulighet til å eksperimentere med store emaljearbeider.

Så nå skal jeg bruke en femårsperiode på å utvikle meg innenfor emalje, lære meg alle detaljer ved faget og så gå inn for store arbeider der jeg kombinerer emalje og glass.

– Jeg har vært så heldig å få to arbeidsstipender som gir meg frihet og tid til å virkelig kunne eksperimentere, og det er der mye av nøkkelen til å kunne få til noe stort og nytt ligger.

– *Du har vært sammen med lege og tusenkunstner Jan Vincents Johannessen i tjue år. Hvordan er det når to så kreative sjeler skal dele liv?*

– For oss fungerer det veldig bra. Vi har bevisst valgt å ikke få barn, så vi kan bruke all vår tid til å →

dyrke det vi driver med. Vi slipper unna mange av de A4-pliktene man har i en familie. Og for meg har det vært et helt riktig valg. Jeg kan være i en kreativ sone hele tiden, en slags flyt som tillater meg å være kreativ når og hvor jeg vil. Og fordi Jan og jeg holder på med helt forskjellige uttrykk, så er det aldri noen konkurranse mellom oss.

Hun ler.
– Det har jeg nemlig vært med på før, og det er ikke noe fruktbart. Og så er det utrolig inspirerende å være sammen med Jan. Det er så mye spennende som skjer rundt ham hele tiden.

– Det høres kanskje rart ut, men det krever en viss styrke å stå i suksess, med alle de opp- og nedturer som ligger bak, og da kan det være fint å ha noen som har opplevd det samme.

Klokken er langt over midnatt. Det er fortsatt høy stemning på Bølgen & Moi, men det er på tide for en viss journalist å komme seg tilbake til hovedstaden. Jan Vincents henter oss og kjører oss til

togstasjonen.

Vi fortsetter å snakke i bilen.

– *Er det noe du synes er skummelt i det du gjør? Føler du at du risikerer noe?*

Camilla blir alvorlig.

– Ja, absolutt. Og når jeg får følelsen av at noe blir for sikkert, for trygt, for lite utfordrende, da går jeg videre. Sånn som nå. Det blir en spennende prosess å se hvem jeg skal være nå når jeg ikke lenger er smykkedesigner. Hvilket nytt spor vil mitt arbeid med emaljen føre meg på? Uansett så er det viktigste for meg å være fri på alle måter. Og jeg er i et stadium i livet hvor jeg har løst meg fra alt som binder meg fast. Jeg er klar for å skape ut ifra det ståstedet jeg befinner meg på nå, og er åpen for det som måtte komme.

Toget kommer. Vi klemmer farvel, og av en eller annen grunn er jeg veldig sikker på at uansett hva eller hvordan Camilla Prytz velger å skape sine nye verk, så vil det være noe lysende og bra. ☺

5 KJAPPE SPØRSMÅL:

1. Hvilken nålevende kunstner kunne du tenke deg å dele en flaske vin med?

Jeg elsker Yayoi Kusama, og vi kunne sittet helt stille og drukket vin inne i et av hennes Infinity Rooms med lys og glass og speil og farger så langt øyet rekker.

2. Kan du nevne tre bygg i Norge du synes er spesielt flotte?

Villreinsenteret på Dovre av Snøhetta. Juvet Landskaps hotell i Valldal av Jensen og Skodvin Arkitekter og Norges høyeste trehus på Svartlamon i Trondheim av arkitektene Brendeland & Kristofersen.

3. Hva var din siste store kunstopplevelse?

Triennalen The Garden på ARoS kunstmuseum i Aarhus.

4. Når jobber du best?

Om natten, legger meg mellom 02 og 04.

5. Hvor er du om ti år?

Jeg har realisert Kristiansand emaljeverksted og har kjøpt meg en liten leilighet i København. Så lager jeg kunst av lys og farge. Ellers vil jeg helst planlegge minst mulig, jeg vet stort sett ikke hvilken dag det er engang.

CAMILLA PRYTZ i sin elskede Fiat 500 fra 1964 som hun kjøpte for 25 år siden. – Jeg er null interessert i biler utover dette røde vidunderet!

DAVID YARROW

The Untouchables

21. SEPT–15. OKT